

Povzetek revizijskega poročila *Izvajanje Zakona o vodah*

Računsko sodišče je revidiralo *pravilnost in smotrnost poslovanja* Ministrstva za okolje in prostor pri izvajanju Zakona o vodah in podzakonskih predpisov v obdobju od leta 2002 do konca leta 2006.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o pravilnosti in smotrnosti poslovanja Ministrstva za okolje in prostor pri izvajanju Zakona o vodah in podzakonskih predpisov v obdobju od leta 2002 do konca leta 2006.

Računsko sodišče je Ministrstvu za okolje in prostor na podlagi ugotovitev pri revidiranju pravilnosti poslovanja pri izvajanju Zakona o vodah in podzakonskih predpisov v obdobju od leta 2002 do leta 2006 izreklo *negativno mnenje*. Na izrek mnenja so vplivale naslednje nepravilnosti:

Ministrstvo za okolje in prostor:

- ni pravočasno podrobneje predpisalo vsebine vloge za pridobitev vodnega dovoljenja;
- ni reševalo vlog za podelitev vodnega dovoljenja za različne vrste rabe vode, predvsem pa za lastno oskrbo s pitno vodo v predpisanih rokih;
- ni pripravilo predloga začasnega načrta upravljanja z vodami, da bi ga lahko Vlada Republike Slovenije sprejela v enem letu po uveljavitvi Zakona o vodah; s tem ni bila vzpostavljena ustrezna strokovna podlaga za spoštovanje temeljnega načela trajnostne rabe vode pri odločanju o podeljevanju vodnih pravic;
- ni pripravilo in sprejelo metodologije za določanje ekološko sprejemljivega pretoka pri podeljevanju vodnih pravic;
- ni pripravilo predloga kriterijev za določitev roka, načina in višine plačila vodne pravice, kadar je vodna pravica podeljena na podlagi vodnega dovoljenja, in ga ni posredovalo Vladi Republike Slovenije v sprejem;
- ni sprejelo predpisa o obliki in načinu vodenja podatkov v vodni knjigi in v vodnem katastru;
- ni preoblikovalo obstoječe vodne knjige in vodnega katastra in ju vzpostavilo v skladu z določili Zakona o vodah, kar otežuje odločanje o pridobitvi novih vodnih pravic ob že obstoječih in zagotavljanje popolnosti podatkov o zavezancih za odmero vodnega povračila.

Računsko sodišče je pri reviziji smotrnosti ugotavljalo, ali je Ministrstvo za okolje in prostor vzpostavilo učinkovit in pregleden sistem odmere vodnega povračila zavezancem ter učinkovit in pregleden sistem zaračunavanja povračil za rabo vode končnim uporabnikom. Po mnenju računskega sodišča sistem odmere vodnega povračila in sistem zaračunavanja povračil za rabo vode končnim uporabnikom nista učinkovita in pregledna, zaradi naslednjih ugotovitev:

- ni opredeljena osnova za odmero vodnega povračila, ki bi omogočala določitev enake obveznosti za vse zavezance za plačilo vodnega povračila; zavezanci osnovo za obračun vodnega povračila ugotavljajo na različne načine in po različnih metodologijah, kar ne omogoča njihove enakopravne obravnave pri določitvi osnove za odmero, posledica tega pa je, da se lahko zaračunava različne zneske vodnega povračila na enoto prodane vode, ki jih plačujejo zavezanci;
- po sprejetju Pravilnika o oskrbi s pitno vodo ni uskladilo opredelitve zavezanca za plačilo vodnega povračila pri javni oskrbi s pitno vodo v Zakonu o vodah in v Uredbi o vodnih povračilih;

- niso bili zagotovljeni enotni pogoji odmere vodnega povračila za vse zavezance, ki so bili dolžni plačevati vodno plačilo, predvsem ne za tiste zavezance za lastno oskrbo s pitno vodo, ki jim vodno povračilo ni bilo zaračunano, kljub temu da jim je bila podeljena vodna pravica; Ministrstvo za okolje in prostor nima vzpostavljenih evidenc o podeljenih vodnih dovoljenjih in obračunanem vodnem povračilu po enotnih kriterijih, da bi ju lahko primerjalo, zaradi česar nima ustreznega nadzora in zagotovila, da je bilo vodno povračilo zaračunano vsem zavezancem;
- ni vzpostavilo pogojev za enoten sistem zaračunavanja vodnih povračil končnim porabnikom pitne vode, zaradi česar so lahko upravljavci sistemov za oskrbo z vodo vodno povračilo zaračunavali končnim porabnikom na različne načine; zneski vodnega povračila na enoto prodane vode, ki so ga plačevali končni porabniki pitne vode, so bili zato zelo različni, kar kaže na neenakopravnost njihove obravnave.

Pri reviziji smotrnosti poslovanja je računsko sodišče ocenilo tudi, da Ministrstvo za okolje in prostor ni vzpostavilo uspešnega in preglednega sistema financiranja aktivnosti, ki se nanašajo na odpravo problemov pri različnih rabah vode iz sredstev zbranega vodnega povračila, ter ni uspešno reševalo problema vodnih izgub:

- ni pregledno določilo ciljev in prioritet rabe sredstev zbranega vodnega povračila v okviru sklada za vode, ciljev in prioritet porabe sredstev zbranega vodnega povračila pa ni določilo glede na vrsto rabe vode, za katero so bila sredstva vodnega povračila zbrana; obstoječi način načrtovanja in rabe sredstev vodnega povračila ni omogočal financiranja projektov na področju posamezne vrste rabe vode, kakor tudi ne izračuna ustrezne višine vodnega povračila za posamezen namen rabe vode;
- ni določilo kriterijev za določitev cene za osnovo vodnega povračila za posamezno vrsto rabe vode glede na zastavljene cilje in prioritete;
- ni zagotovilo enoznačne opredelitve pojma "vodne izgube", zaradi česar jih ni mogoče meriti in spremljati na enoten način in tudi ne ugotoviti dejanskega stanja vodnih izgub ter ni mogoče načrtovati učinkovitih ukrepov za reševanje tega problema.

Računsko sodišče je za odpravo ugotovljenih nepravilnosti in nesmotrnosti od Ministrstva za okolje in prostor zahtevalo predložitev *odzivnega poročila*, za izboljšanje poslovanja pa predlagalo *priporočila*.

V Ljubljani, 7. aprila 2008